

Plan mot kränkande behandling

Lärarens förskola

Ansvarig rektor: Jennelie Viberg

Giltighetstid: 2023-12-01 – 2024-11-29

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

Plan mot kränkande behandling vilar på värden från:

- Läroplanen för förskolan (Lpfö-18)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skollagen (2010:800)
- FNs barnkonvention

2. Vision och arbetssätt

Vårt förhållningssätt är att ständigt utgå från barnets bästa, trygghet och intressen. Genom vårt förhållningssätt förmedlar vi allas lika värde och att alla har rätt att vara den en vill. I vårt arbete med barnen använder vi oss av trivselregler som tydligt beskriver hur vi vill vara mot varandra. Vi förstärker även detta genom att använda oss av bildstöd och teckenstöd.

Vi arbetar aktivt för att skapa gemenskap och glädje med alla barn i dagens alla situationer. Detta förstärker vi i samlingar och aktiviteter där vi samtalar om olikheter och likheter och där olikheter lyfts fram till något positivt. Vi ska ge barnen förutsättningar att utveckla empati och självkänsla. Alla barn ska känna sig lika mycket värda och vi ska erbjuda en inkluderande lärmiljö som är tillgänglig för alla barn där barnen får uppleva delaktighet och gemenskap. Inget barn ska känna sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad. Alla barn, föräldrar och pedagoger ska känna sig välkomna till vår förskola. Vi är intresserade och nyfikna på olikheter för att lära oss av varandra

Vi arbetar ständigt med att göra barnen delaktiga genom att skapa förutsättningar genom anpassning till barnets behov. Vi arbetar mycket med att dela in barnen i mindre grupper för att alla ska kunna genomföra aktiviteter utan att bli störda samt att barnen ska få mer talutrymme och utveckla sitt språk.

3. Kartläggning av risker

Under föregående verksamhetsår arbetade förskolan med kartläggning av risker för kränkning i förhållande till de 7 diskrimineringsgrunderna. Detta kartlades genom observationer under verksamhetsåret samt under reflektioner under pedagogernas APT. Under kartläggning

framkom att risker för kränkningar kan uppstå om det finns platser och rum på förskolan (inne och ute) ditt barnen kan dra sig undan eller vistas själva. Platser där vi inte kan ha lika god uppsikt över vad barnen leker/säger/gör.

Dessa potentiella risker vill vi arbeta vidare med genom att kartlägga om sådana platser finns på förskolan samt hur barnen själva upplever sin miljö inne och ute. Vi kartlägger detta utifrån frågeformuleringar som:

- Känner barnen sig trygga i våra miljöer?
- Finns undangömda platser där barnen vistas men vi inte har uppsikt över? Vilka platser?
- Hur fördelar sig personalen för att undvika risk för kränkning vid undangömda platser?

Denna kartläggning sker utifrån reflektioner i arbetslagen, under förskolans gemensamma APT, genom observation samt genom trygghetsvandring tillsammans med barnen.

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
Barnens fria lek inomhus samt utomhus	Observationer, kartläggning, samtal i pedagoggrupper. STELLA-anmälan	Det kan finnas (inomhus samt utomhus) undangömda platser och rum dit barnen kan dra sig undan. Platser där vi inte vet vad barnen leker och säger till varandra.

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Kartläggning av undangömda platser; vilka platser finns som kan utgöra en risk att kränkningar uppstår i barnens fria lek?	Pågående	Utvärderas 2024
Trygghetsvandring med barnen; vilka platser känner de sig trygga/inte	Pågående	Utvärderas 2024

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
Skapa trygga miljöer såväl inomhus som utomhus för barnen. Där inga gömda platser finns	Pedagogerna fördelar sig över gården och rummen inomhus	Trygga platser där inte kränkning kan uppstå som vi inte uppfattar	Samtliga pedagoger är ansvariga. Ett kontinuerligt arbete som kvarstår över tid. Åtgärden följs upp genom vidare kartläggning 2024. Rektor ansvarar för att tillsammans med samtliga pedagoger vidta åtgärder

6. Delaktighet

Barnen görs delaktiga i kartläggningen 2024 genom en trygghetsvandring i små grupper om barn, där barnen från rum till rum får förmedla om de tycker om att leka där, känner sig trygga och tycker om platsen eller inte. Detta får barnen förmedla utifrån språklig och kommunikativ förmåga, exempelvis genom tummen upp/ ner eller bilder med glad/ledsen figur. Denna trygghetsvandring görs 2 gånger under året.

Samtliga pedagoger på förskolan deltar i arbetet med kartläggning samt observation utifrån samma frågeställningar för att få en helhetsbild över frågorna. Vidare fördelas de 7 diskrimineringsgrunderna under förskolans årshjul under pedagogernas APT. Under dessa tillfällen lyfter vi fallbeskrivningar med tema ”vad är en kränkning”/”hur agerar jag” med koppling till respektive diskrimineringsgrund. Detta för att ytterligare fördjupa kunskap och reflektion som förebyggande åtgärd mot kränkande behandling.

7. Förankring

Planen mot kränkande behandling förankras med samtlig personal på förskolan genom återkommande punkter och reflektion under gemensamma APT. Planen fick också utskrivna och lättillgängliga i personalrum samt planeringsutrymmen. Vid inskolning berättar vi om planen för föräldrarna så att de kan ta del av innehållet i den, den är synlig och tillhands för alla som vill läsa den, i exempelvis våra kapprum. Vi delger föräldrarna om innehållet i planen till exempel vid föräldrasamtal och föräldramöten. Den ska också finnas tillgänglig på förskolans hemsida.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när barn kränker barn.

1. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen informerar arbetslaget och rektor.
2. Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
3. Skyndsam anmälan till STELLA-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
4. En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och kultur ingår i kartläggningen.
5. I vissa situationer kan stödteamet (BES) behöva kopplas in. Eller verksamhetsnära specialpedagog.
6. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner om en vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn.

1. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen informerar rektor.
 2. Skyndsam anmälan till STELLA-systemet. Utöver anmälningskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
 3. Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets vårdnadshavare.
 4. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
-

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

• **Könsöverskridande identitet eller uttryck**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

• **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

• **Funktionsnedsättning**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

• **Sexuell läggning**

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

• **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp:

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.